

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 241, 256, 258, 262, 263,
264, 267, 265, 268, 269 STRAIPSNIŲ IR 111 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU
GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-3516“ PROJEKTO
(TAP NR. 19-1326(2); TAIS NR. 19-8961(3))**

2019-08-27 Nr. NV-2463

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija (AM).

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą – **iš esmės pritarti** Seimo narių K. Mažeikos, V. Sinkevičiaus, D. Gaižausko, P. Valiūno, J. Jaručio pateiktam **Administracinių nusižengimų kodekso 241, 256, 258, 262, 263, 264, 267, 265, 268, 269 straipsnių ir 111 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui**, tačiau siūlyti Seimui jį **tobulinti** atsižvelgiant į pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Įstatymo projektu siūlomi esminiai pakeitimai:

- **sugriežtinti sankcijas** už Specialiųjų žemės, paviršinių vandens telkinių, naudingųjų iškasenų telkinių, išskyrus angliavandenilių, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų, saugomų teritorijų ir jų apsaugos zonų, natūralių pievų ir ganyklų, pelkių ir šaltinių, pajūrio juostos naudojimo sąlygų pažeidimą ar nevykdymą (256 str.), nustatant baudą nuo 200 iki 350 eurų (**25 proc. padidinti baudą**);
- **diferencijuoti sankcijas** už žemės gelmių išteklių, ertmių naudojimo ir/ar geologinio tyrimo i reikalavimų pažeidimus (262 str. ir 263 str.). Sankcijos diferencijuotos pagal žemės gelmių išteklių rūšis, pvz., mažesnės sankcijos numatytos už neteisėtą nemetalinių naudingųjų iškasenų (žvyras, smėlis, molis) naudojimą, negu už metalų rūdų ar angliavandenilių naudojimą. Tyrimų pažeidimus siūloma išskirti pagal pažeidimo sunkumą ir galimas pažeidimų pasekmes;
- **sugriežtinti sankcijas** už jūros aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimus (265 str.), nustatant, kad Lietuvos Respublikos jūros rajono teršimas iš laivų, iš šiame rajone esančių jūros įrenginių, ir (arba) iš sausumoje esančių stacionariųjų ar mobiliųjų įrenginių užtraukia baudą nuo 1000 (*dabar taikoma – nuo 300*) iki 6000 eurų. Taip pat **papildyti naujomis sankcijomis**: (1) laivų balastinių vandenų ir nuosėdų išleidimas Lietuvos Respublikos jūros rajone, kurio metu į aplinką patenka neleistinas kiekis pavojingų ir ligas sukeliančių vandens organizmų, pažeidžiant 2004 m. Tarptautinėje konvencijoje dėl Laivų balastinių vandenų ir nuosėdų kontrolės ir (arba) valdymo ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus, užtraukia baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo 1200 iki 6000 eurų; (2) pareigos užregistruoti laivo dokumentuose operacijas, susijusias su balastiniais vandenimis ir (ar) pareigos, pasirašyti šiuos dokumentus, nevykdymas, klaidingų duomenų apie operacijas su balastiniais vandenimis įrašymas į laivo dokumentus arba atsisakymas pateikti laivo dokumentus, užtraukia įspėjimą arba baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo 150 iki 450 eurų;
- **sugriežtinti sankcijas** (**5 kartus padidinti baudas**) už aplinkosaugos sąlygų plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis pažeidimus (267 str.), taip pat numatant **įtvirtinti poveikio priemonę** – administracinio pažeidimo padarymo įrankio (pvz., motorinės vandens transporto priemonės) konfiskavimą;
- **sugriežtinti sankcijas** už tvenkinio ar patvenkto ežero naudojimo ir priežiūros taisyklių pažeidimus (269 str.), nustatant **nuo 5 iki 10 kartų didesnes baudas** pagal atskiras veikas.

3. Dabartinė situacija – šiuo metu teisės normos, nustatančios administracinę atsakomybę už žemės gelmes reglamentuojančių nuostatų pažeidimą, suformuluotos apibendrintai, sankcijos nediferencijuotos. Neįgyvendinamas prevencijos ir atgrasymo principas. Vartojamos kategorijos nesuderintos su vartojamomis Žemės gelmių įstatyme. Teisės normų, nustatančių administracinę atsakomybę už aplinkosaugos sąlygų plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis,

tvenkinių ar patvenktų ežerų naudojimo ir priežiūros taisyklių pažeidimus, sankcijos tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims yra per mažos. Nenustatytos sankcijos už balastinių vandenų reglamentavimo pažeidimus, aplinkos teršimą išleidžiant balastinius vandenis Lietuvos Respublikos jūros rajono teršimą iš sausumoje esančių stacionariųjų ar mobiliųjų įrenginių.

4. Projekto esmė – iš esmės pritariama Įstatymo projektui, tačiau siūloma jį tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

- atsižvelgiant į tai, kad 2020 m. sausio 1 d. įsigalios Administracinių nusižengimų kodekso 53, 247, 256, 305, 385 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymas, kuriame nustatoma atsakomybė už Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pažeidimus, siūloma atsisakyti Įstatymo projekto 3 straipsnio, kuriuo keičiamas Administracinių nusižengimų kodekso 256 straipsnis;
- įvertinus tai, kad ir žemės gelmių geologinio tyrimo veikloje galimas piktnaudžiavimas teise, siūloma įvirtinti kvalifikuojančias normas už visas pakartotinai padarytas žemės gelmių geologinio tyrimo reikalavimų pažeidimo veikas ir diferencijuoti sankcijų dydžius;
- siūloma pripažinti netekusia galios Administracinių nusižengimų kodekso 264 straipsnio 4 dalį;
- siūloma Įstatymo projekto nuostatas derinti su 2019 m. liepos 2 d. Seime registruotu Administracinių nusižengimų kodekso 262, 263, 290, 426, 589 ir 604 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIP-3629.

5. Derinimas:

- atsižvelgdama į **2019 m. rugpjūčio 20 d. tarpinstituciniame pasitarime** priimtus sprendimus (protokolo Nr. 34) ir įvertinusi Vyriausybės kancelerio pavaduotojo bei Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, AM teikia **patikslintą** Projektą kartu su papildoma informacija apie numatomus šiuo metu taikytų sankcijų (baudų dydžių) pakeitimus;
- Projektas **suderintas be pastabų** su Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, taip pat **darbo tvarka suderintas** su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe ir Teisingumo ministerija.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – Įstatymo projektas iš esmės atitinka Vyriausybės programos 97.10 papunktį dėl administracinės atsakomybės už gamtinei aplinkai padarytą žalą griežtinimo, taip pat Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 1.5.4 darbo 3 punktą „Administracinių nusižengimų kodekso ir Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimų įstatymų projektų, kuriuose būtų pakeistas teisinės atsakomybės už žemės gelmių išteklių naudojimo pažeidimus reglamentavimas – diferencijuotos veikos ir sankcijos pagal pažeidimo sunkumą, papildyta naujomis veikomis, parengimas ir priėmimas“.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje).

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt